Mimoidoči koleteralna škoda nasilnih protestnikov

Ali je policija ravnala zakonito in upravičeno, bo ugotavljala posebna komisija.

Na policijo letijo kritike, da je v torek na protestih pretiravala z uporabo sile. FOTO: Voranc Vogel/Delo

Mitja Felc

»Tako pavšalno je težko podati celovito oceno delovanja policije na torkovih protestih – ali je bilo to sorazmerno in strokovno, dejstvo pa je, da je bila policija bolje pripravljena kot v preteklosti,« ocenjuje **Miroslav Žaberl** s fakultete za varnostne vede.

Vodni top, solzivec in gumijasti naboji so zaznamovali proteste proti ukrepom PCT in vladi v Ljubljani, ki so jih med drugim organizirali na pobudo gibanja *Resni.ca*. Vodja gibanja **Zoran Stevanović** se je zato znašel tudi v policijskem pridržanju, kjer je bil tudi še včeraj pozno popoldne oziroma zvečer. Po naših informacijah je imela policija utemeljen razlog, da ga imajo

pod ključem, saj bi lahko vnovič mobiliziral množice, kjer si nekateri po svoje predstavljajo svobodo izražanja.

Divjanje nekaterih posameznikov

Večina mirnih protestnikov, ki so spet ohromili promet v nekaterih delih Ljubljane, in divjanje nekaterih posameznikov ni ostalo neopaženo, predvsem pa ne brez posledic. Te so čutili, takšne so tudi informacije tistih s terena, ki so bili povsem naključno na kraju dogajanja, denimo čakajoč na avtobusnem postajališču, tudi povsem običajni meščani.

Zoran Stevanović se je zaradi pozivov na proteste, ki so vnovič ušli izpod nadzora, znašel v policijskem pridržanju. FOTO: Jure Makovec/AFP

Zaradi vrha Evropska unija - Zahodni Balkan in v strahu pred nasilnimi izgredi je vlada v ponedeljek sprejela odlok, da se aktivira 9. člen zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki omogoča, da je na določenih krajih omejeno oziroma prepovedano gibanje.

Kot pojasnjuje Miroslav Žaberl, je to v pomoč policiji, saj »so lahko predhodno

prepovedali gibanje na določenih območjih (preprečitev s tehničnimi sredstvi) in če bi hoteli demonstranti na ta območja, bi bilo zgolj to lahko razlog za policijsko uporabo sile«.

Vendar, kot opozarja, na splošno javno zbiranje ni bilo prepovedano do trenutka, ko je policija zaradi ogrožanja osebne varnosti in premoženja javni shod razpustila. »Od takrat dalje pa se bi morala množica mirno raziti, na kar je policija tudi pozivala. Ko pride do nasilnih dejanj med množico (uničevanje premoženja, metanje predmetov, fizično obračunavanje), potem takšna dejanja nimajo nobene zveze s pravico do mirnega zbiranja in izražanja mnenj. Naloga policije je, da vzpostavi javni red,« izpostavlja Žaberl.

Priprave na organizacijo varnostnih rešitev in ukrepov so se začele že veliko pred izvedbo vrha EU - Zahodni Balkan, saj se na takšnem izpitu ne sme pasti, pravi Miran Vršec. FOTO: Blaž Samec/Delo

Ob tem pravi, da sredstva proti množici (vodni top, plinska sredstva in penasti naboji) lahko zajame tudi osebe, ki niso udeležene na protestih. »Omenjena sredstva sme sicer policija uporabiti le v primeru, ko je javni red huje ali množično kršen.« Opozarja pa, da bo morala policija skladno z zakonodajo ustanoviti posebno komisijo, ki bo ocenila zakonitost in strokovnost uporabe

vseh vrst prisilnih sredstev na posameznih območjih. »Javnost ima pravico, da je s to oceno tudi seznanjena,« še dodaja.

Da bo posebna komisija ugotavljala uporabo prisilnih sredstev, je sicer napovedal že vodja operativnega štaba policije **Danijel Lorbek**, ki pa je na prvo žogo že ocenil, da je bila uporaba zakonita in upravičena.

Problematiko je treba gledati širše

»Problematiko zagotavljanja varnosti gostov, ki so se udeležili vrha EU - Zahodni Balkan, je treba gledati iz razumeti iz širšega vidika. Gre za dogodek, ki predstavlja končni izpit tako za Slovenijo, njene institucije, zasebne subjekte, ki sodelujejo pri izvedbi projekta, kot tudi civilne institucije in državljane, kot osnovne celice naše družbe. Policija in ostale odgovorne institucije se vsekakor zavedajo pomena varnosti takšnega dogodka in vseh udeleženih, zato so se priprave na organizacijo potrebnih varnostnih rešitev in ukrepov začele že veliko pred samo izvedbo dogodka. Na takšnem izpitu se enostavno ne sme pasti,« o preventivnih ukrepih vlade in policije pravi **Miran Vršec** z Inštituta za korporativne varnostne študije.

Glede samih protestov in izbire časa pa Vršec meni, da so ti sicer povsem legitimna in ustavna pravica, a če to »razumemo v prej omenjenem kontekstu odgovornosti države, gre bolj za vprašanje primernosti takšnega protesta v tem času, zato je policijska reakcija jasna in upravičena, da zagotovi javni red in mir. Seveda pa jo žal v tako naelektrenih situacijah, ki se odvijajo na prostem, skupijo tudi naključni mimoidoči«.